

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS NEGALIOS PAGRINDU ĮGYVENDINANT BALSAVIMO TEISĘ TYRIMO

2020 m. gruodžio 10 d. Nr. (20)SN-164)SP-94
Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) gautas Pareiškėjos (asmens duomenys Tarnybai žinomi; toliau – Pareiškėja) kreipimasis, kuriame nurodoma, jog Pareiškėja, turinti negalią, 2020 m. spalio 15 d. Lietuvos Respublikos vyriausiajai rinkimų komisijai (toliau vadinama ir – VRK) 2020 m. spalio 15 d. pateikė skundą, kuriame nurodė, jog, Pareiškėjai atėjus balsuoti į pirmąjį Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų turą, dėl Pareiškėjos negalios rinkimų komisijos pirmininkė A. V. iš Pareiškėjos atėmė balsavimo biuletenį, t. y. Pareiškėjai nebuvo leista naudotis kito asmens pagalba, liepta sugadinti balsavimo biuletenį ir palikti rinkimų salę.

Pareiškėja skunde VRK prašė užtikrinti, kad ateityje tokios situacijos nepasikartotų.

Pareiškėja nurodė, jog 2020 m. spalio 25 d. atvyko balsuoti į Aušros apygardą Nr. 25, Aido rinkimų apylinkę Nr. 37, Dainų g. 33, Šiauliai, renkant Lietuvos Respublikos Seimą (2-asis rinkimų turas). Pareiškėja teigia, kad į jos 2020 m. spalio 15 d. skundą VRK nebuvo tinkamai sureaguota, nesiiimta jokių priemonių, o A. V. dar kartą grubiai pažeidė Pareiškėjos rinkimų teisę.

Pareiškėja nurodė, jog turi negalią, todėl į balsavimo vietą atėjo su lydinčiu asmeniu, kurį pažįsta, bendrauja jau 40 metų ir kuriuo pasitiki, tam, kad šis asmuo galėtų padėti Pareiškėjai užpildyti balsavimo biuletenį.

Pareiškėja teigė, kad, kaip ir per pirmąjį rinkimų turą, per antrąjį rinkimų turą rinkimų komisijos pirmininkė A. V. neleido Pareiškėjai naudotis kito asmens pagalba, liepė balsavimo biuletenį pildyti pačiai, nepaisant to, kad Pareiškėja pirmininkei parodė savo neįgalumo pažymėjimą ir paaiškino, kad pati balsuoti negali dėl savo negalios.

Pareiškėja skundėsi, kad į balsavimo kabiną įeiti jai neleido, todėl įėjo tik Pareiškėjos atstovė, kuri, žinodama Pareiškėjos valią, pažymėjo rinkimų biuletenį. Artėjant prie balsadėžės, rinkimų komisijos pirmininkė užstojo kelią ir paklausė, už ką balsuoja Pareiškėja. Pareiškėja pasakė, už kokią partiją, tuomet pirmininkė liepė Pareiškėjos lydinčiam asmeniui išskeisti balsavimo biuletenį ir parodyti, kas jame pažymėta. Pažiūrėjusi, koks kandidatas yra pažymėtas biuletenyje, leido jį įmesti į balsadėžę.

Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolierė Agneta Skardžiuvienė (toliau – lygių galimybių kontrolierė), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 30 straipsnio 2 dalimi, 2020 m. lapkričio 3 d. raštu Nr. (20)SN-164)S-586 kreipėsi į Lietuvos Respublikos vyriausiąją rinkimų komisiją (VRK), prašydama pateikti informaciją bei atsakyti į klausimus, ar VRK gali patvirtinti Pareiškėjos nurodytas aplinkybes; dėl kokių priežasčių Pareiškėjai nebuvo leista išreikšti rinkėjos valios Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų pirmajame ture bei pažeistos rinkėjos teisės antrajame rinkimų ture; ar asmenims, dėl negalios negalintiems užpildyti balsavimo biuletenio, šių metų Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose buvo užtikrintos galimybės balsuoti lygiomis teisėmis su kitais asmenimis bei garantuojamas balsavimo slaptumas; kokie teisės aktai tai numato; kokiais būdais ši teisė užtikrinama; kokių priemonių ketinama imtis, kad asmenims, dėl negalios negalintiems užpildyti balsavimo biuletenio, būtų sudarytos lygios galimybės su visais rinkėjais išreikšti savo valią, nepažeidžiant rinkėjų teisių, asmenų orumo bei balsavimo slaptumo.

Taip pat paprašyta pateikti kitą su tyrimo esme susijusią reikšmingą informaciją bei įrodymus.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė:

Tarnyboje 2020 m. lapkričio 5 d. gautame VRK rašte Nr. 2-1709(2.10) nurodoma, jog, pagal Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5 ir 66 straipsnius, rinkėjai balsuoja asmeniškai ir slaptai. Draudžiama balsuoti už kitą asmenį arba pavesti kitam asmeniui balsuoti už save. Jeigu rinkėjas dėl neįgalumo negali pats atlikti balsavimo veiksmų, jo prašymu rinkimų biuletenius užpildo pasirinktas kitas asmuo. Šis asmuo privalo rinkimų biuletenius užpildyti rinkėjo akivaizdoje ir pagal jo nurodymą, išsaugoti balsavimo paslaptį ir rinkėjo akivaizdoje įmesti biuletenį į balsadėžę. Komisijos nariams, rinkimų stebėtojams ir atstovams rinkimams draudžiama atlikti balsavimo veiksmus už neįgalų rinkėją.

VRK, gavusi Pareiškėjos skundą, kreipėsi į Aušros rinkimų apygardos Nr. 25 ir Aido apylinkės Nr. 37 rinkimų komisijos pirmininkę A. V., prašydama pateikti paaiškinimus dėl šios situacijos: Per pirmąjį rinkimų turą Aido (37) apylinkėje neįgali rinkėja (Pareiškėja) balsavo su pagalbininke. Šis faktas paaiškėjo vėliau, nes iš pažiūros nebuvo galima suprasti, kad Pareiškėja turi kokią nors negalią.

Pagal Seimo rinkimų įstatymo 57 straipsnį, rinkėjas, kuris dėl fizinių trūkumų negali pats užpildyti rinkimų biuletenio, įmesti jo į balsadėžę, gali nurodyti kitą, kuris vietoje jo atliktų šiuos veiksmus.

Apie tai, kad rinkėjai (Pareiškėjai) reikalinga pagalba balsuojant, rinkimų komisija nebuvo nei informuota, nei įspėta. Komisijos nariai, balsavimo kabinoje pastebėję du žmones, įspėjo, kad į kabiną galima įeiti tik po vieną. Tuomet kilo atvykusios balsuoti ir jos palydovės nepasitenkinimas, kad neva iš jų atimama teisė balsuoti. Paprašius paaiškinti situaciją, buvo parodytas rinkėjos neįgalumo pažymėjimas, paaiškėjo, kad rinkėjos kalba sunkiai suprantama, kad jų nesieja joks giminystės ryšys ir kad taip jos balsuojančios visada. Buvo kreiptasi į rinkimų apygardos pirmininkę patarimo, kaip elgtis šiuo atveju. Gautas atsakymas, kad padėti galima, bet turi būti aiškiai ir suprantamai išreikšta rinkėjos nuomonė, už ką rinkėja nori balsuoti.

Komisija, nežinodama apie pagalbos poreikį rinkėjai, neturėjo galimybės stebėti, ar būtent tikrąją rinkėjos valią išreiškė atsivestoji pagalbininkė. Pastebėta, kad senyvo amžiaus moteris rankoje laikė lapelį, kuriame buvo pažymėjusi numerius reitingavimui. Paklausus, ar biuletenyje asmenys „sureitinguoti“ taip, kaip nori būtent Pareiškėja, palydovė vėl pasipiktino, kad pažeidžiamos jos teisės.

Apylinkė priėmė, VRK manymu, link kompromiso vedantį sprendimą – pažymėtą biuletenį pripažinti negaliojančiu, o pagalbą teikiančiai moteriai pildant naujai išduotą biuletenį klausti rinkėjos valios. Moteris sutiko, tačiau komunikacija tarp moterų nevyko, o rinkėjos pagalbininkė savo nuožiūra reitingavo kandidatus. Pasakius pastabą, moteris reagavo emocionaliai ir atsisakė balsuoti.

Išsiaiškinus situaciją, nustatyta, kad apylinkės rinkimų komisijos pirmininkė A. V. sudarė galimybes Pareiškėjai balsuoti padedamai kito asmens, tik rinkimų komisijai kilo pagrįstų abejonių, kaip atliekamas balsavimas, tai yra, kad Pareiškėjos pasirinktas asmuo rinkimų biuletenį pildė savo nuožiūra. VRK atsiprašė už sukeltus nepatogumus ir neigiamas emocijas.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

Skundo tyrimo metu buvo vertinama, ar nėra pažeidžiamos Lygių galimybių įstatymo 5 straipsnio 1 dalies nuostatos, pagal kurias valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos pagal kompetenciją privalo užtikrinti, kad visuose teisės aktuose būtų įtvirtintos lygios teisės ir galimybės nepaisant lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos.

Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos (toliau – Konvencija), kurios dalyvė yra Lietuva, 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, jog valstybės, šios Konvencijos šalys, užtikrina, kad prieš įstatymą visi asmenys lygūs ir lygūs pagal įstatymą, taip pat turi teisę į lygiavertę įstatymo apsaugą ir teisę vienodai naudotis įstatymo teikiamomis galimybėmis be jokio diskriminavimo. Valstybės, šios Konvencijos šalys, draudžia bet kokį diskriminavimą dėl neįgalumo ir garantuoja neįgaliesiems vienodą ir veiksmingą teisinę apsaugą nuo diskriminavimo dėl bet kokios priežasties (Konvencijos 5 straipsnio 2 dalis).

Pagal Konvencijos 29 straipsnio nuostatas, valstybės, šios Konvencijos šalys, užtikrina neįgaliesiems politines teises ir galimybę jas įgyvendinti lygiai su kitais asmenimis ir įsipareigoja:

a) užtikrinti, kad neįgalieji galėtų veiksmingai ir visapusiškai dalyvauti politiniame ir visuomenės gyvenime lygiai su kitais asmenimis tiesiogiai ar per laisvai pasirinktus atstovus, įskaitant neįgaliųjų teisę ir galimybę balsuoti ir būti išrinktiems *inter alia*: i) užtikrinant, kad balsavimo procedūros, patalpos ir medžiaga būtų atitinkamos, prieinamos ir jas būtų galima lengvai suprasti ir naudoti; ii) apsaugant neįgaliųjų teisę rinkimuose ir viešuose referendumuose balsuoti slaptai be įbauginimo, taip pat kandidatuoti rinkimuose, faktiškai eiti pareigas ir atlikti visas viešąsias funkcijas visais valdymo lygmenimis, prireikus sudarant jiems sąlygas naudotis pagalbėmis ir naujausiomis technologijomis; iii) užtikrinant neįgaliųjų, kaip rinkėjų, galimybę laisvai pareikšti savo valią ir šiuo tikslu prireikus jų prašymu leidžiant kitam neįgaliojo pasirinktam asmeniui padėti neįgaliajam balsuoti.

Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas pamatinis asmenų lygybės principas. Konstitucijos 29 straipsnyje skelbiama, jog įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys lygūs; žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų. Aiškindamas Konstitucijos 29 straipsnio nuostatas, Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas, kurio turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant, ir vykdant teisingumą, įpareigoja vienodus faktus teisiškai vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas reiškia žmogaus prigimtinę teisę būti traktuojamam vienodai su kitais, įtvirtina formalią visų asmenų lygybę, taip pat kad asmenys negali būti diskriminuojami arba kad jiems negali būti teikiama privilegijų.

Konstitucinis Teismas taip pat konstatavo, kad konstitucinis asmenų lygybės principas nepaneigia pačios galimybės skirtingai traktuoti žmones atsižvelgiant į jų statusą ar padėtį (Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d., 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimai).

Jungtinių Tautų bei Europos Sąjungos, taip pat nacionaliniuose teisės aktuose diskriminacija reiškia teisių sumažinimą, suvaržymą ar atėmimą tam tikrai kategorijai žmonių dėl kokių nors asmenų požymių. Diskriminacija suvokiama kaip asmenų lygybės principo pažeidimas, kai asmeniui ar asmenų grupei yra sukuriamos mažiau palankios sąlygos, taikomi skirtumai, išimtys, apribojimai ar teikiamas pranašumas, lyginant su kitais asmenimis, esančiais toje pačioje ar tokioje pačioje situacijoje.

Remiantis Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 9 dalimi, tiesioginė diskriminacija – tai elgesys su asmeniu, kai lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu jam taikomos mažiau palankios sąlygos, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų taikomos kitam asmeniui. Pagal Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 5 dalies nuostatas, netiesioginė diskriminacija apibūdinama kaip veikimas ar neveikimas, teisės norma ar vertinimo kriterijus, akivaizdžiai neutrali sąlyga ar praktika, kurie formaliai yra vienodi, bet juos įgyvendinant ar pritaikant atsiranda ar gali atsirasti faktinis naudojimosi teisėmis apribojimas arba privilegijų, pirmenybės ar pranašumo teikimas lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu, nebent šį veikimą ar neveikimą, teisės normą ar vertinimo kriterijų, sąlygą ar praktiką pateisina teisėtas tikslas, o šio tikslo siekiama tinkamomis ir būtinomis priemonėmis.

Pagal Lygių galimybių įstatyme įtvirtintą diskriminacijos sąvoką, tiriant diskriminacijos fakto buvimą ar nebuvimą siekiama nustatyti, ar tam tikras elgesys, teisės norma, praktika galėtų tam tikrą asmenį dėl tam tikro asmens tapatybės požymio, t. y. aptariamam atveju – dėl amžiaus, priversti atsidurti mažiau palankioje padėtyje nei kitą asmenį, neturintį šio požymio.

Lygių galimybių įstatymo 4 straipsnyje įtvirtinta įrodinėjimo pareigos paskirstymo tvarka nagrinėjant lygių galimybių principo pažeidimo atvejus, t. y. teismuose ar kitose kompetentingose institucijose nagrinėjant fizinių, juridinių asmenų, kitų organizacijų ir jų padalinių skundus, pareiškimus, prašymus, pranešimus ar ieškinius dėl diskriminacijos lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu, pareiškėjui nurodžius aplinkybes, leidžiančias daryti prielaidą dėl tiesioginės ar netiesioginės diskriminacijos buvimo, preziumuojama, kad tiesioginės ar netiesioginės

diskriminacijos, priekabiavimo ar nurodymo diskriminuoti faktas buvo. Skundžiamas asmuo turi įrodyti, kad lygių galimybių principas nebuvo pažeistas.

Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nurodoma, jog VRK uždaviniai yra: užtikrinti, kad rinkimai ir referendumai vyktų remiantis Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir įstatymuose įtvirtintais demokratinių rinkimų principais (3 str. 1 d. 2 p.); garantuoti vienodą rinkimų ir Referendumo įstatymų taikymą visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje (3 str. 1 d. 3 p.).

Pagal minėto įstatymo 3 straipsnio 2 dalies nuostatas, įgyvendindama šio straipsnio 1 dalyje nurodytus uždavinius, VRK: kontroliuoja apygardų, miestų, rajonų, apylinkių rinkimų ir referendumo komisijų veiklą, išklauso jų informacijas apie pasirengimą rinkimams ir referendumams, jų eigą, teikia komisijoms reikiamą metodinę bei organizacinę techninę pagalbą (3 str. 3 d. 2 p.); nagrinėja skundus ir priima sprendimus dėl apygardų, miestų, rajonų rinkimų, referendumo komisijų sprendimų, o prireikus – ir dėl apylinkių rinkimų, referendumo komisijų sprendimų, panaikina įstatymų ar kitų teisės aktų reikalavimų neatitinkančius sprendimus (3 str. 3 d. 3 p.); prižiūri, kaip vykdomi rinkimų ir Referendumo įstatymai, tiesiogiai taikomi Europos Sąjungos teisės aktai, reglamentuojantys Europos Sąjungos piliečių iniciatyvas (3 str. 3 d. 11 p.).

Seimo rinkimų įstatymo 5 straipsnyje įtvirtinta nuostata, jog rinkėjai balsuoja asmeniškai ir slaptai. Draudžiama balsuoti už kitą asmenį arba pavesti kitam asmeniui balsuoti už save (5 str. 1 d.).

Kontroliuoti rinkėjų valią rinkimuose draudžiama. Balsavimo metu draudžiama paveikti rinkėjo valią balsuoti arba nebalsuoti už kurį nors kandidatą ar kandidatų sąrašą. Rinkėjui turi būti sudarytos sąlygos slaptai ir netrukdomam užpildyti biuletenį. Su biuleteniu draudžiama atlikti tokius veiksmus, kurie galėtų atskleisti balsavimo paslaptį. Jeigu kam nors tapo žinoma kito asmens balsavimo paslaptis, draudžiama ją atskleisti (5 str. 2 d.).

Pagal Seimo rinkimų įstatymo 5 straipsnio 3 dalies nuostatas, rinkėjui, kuris dėl neįgalumo negali balsuoti savarankiškai, turi būti sudarytos sąlygos laisvai pasirinkti balsuoti padedamam kito asmens, kuriuo jis pasitiki, kaip tai nustatyta šio įstatymo 66 straipsnio 6 dalyje, arba pasinaudoti galimybe balsuoti neįgaliųjų poreikiams pritaikytose balsavimo patalpose.

Seimo rinkimų įstatymo 66 straipsnyje įtvirtinta balsavimo tvarka. Gavęs rinkimų biuletenius, rinkėjas eina į balsavimo kabiną ir joje biuletenius užpildo. Pildyti biuletenius ne balsavimo kabinoje draudžiama. Vienmandatės rinkimų apygardos biuletenyje rinkėjas pažymi to kandidato į Seimo narius pavardę, už kurį jis balsuoja „už“. Daugiamandatės rinkimų apygardos biuletenyje rinkėjas pažymi tą kandidatų sąrašą, už kurį jis balsuoja „už“, ir, pareikšdamas nuomonę dėl sąrašo kandidatų, specialiai

tam skirtuose biuletenio laukeliuose įrašo penkių pasirinktų šio sąrašo kandidatų rinkimų numerius. Tuo būdu paduodami už šiuos kandidatus pirmumo balsai. Jeigu biuletenyje to paties kandidato rinkimų numeris įrašytas du ar daugiau kartų, šiam kandidatui pagal šį biuletinį įskaitomas tik vienas pirmumo balsas. Jeigu pagal padarytas žymas negalima nustatyti rinkėjo valios dėl vieno ar daugiau kandidatų rinkimų numerių, laikoma, kad rinkėjas nepareiškė jokio vertinimo dėl tų kandidatų. Užpildytus rinkimų biuletenius rinkėjas pats įmeta į balsadėžę. Jeigu rinkėjas prašo, sugadintas rinkimų biuletenis pakeičiamas nauju. Rinkimų komisijos narys sugadintą biuletinį perbraukia, ant jo pasirašo ir išduoda naują biuletinį. Sugadinti biuleteniai į apskaitą įtraukiami ir laikomi atskirai (66 str. 1–5 d.).

Minėto straipsnio 6 dalyje įtvirtinta, kad, jeigu rinkėjas dėl neįgalumo negali pats atlikti šiame straipsnyje nurodytų veiksmų, jo prašymu rinkimų biuletenius užpildo pasirinktas kitas asmuo. Šis asmuo privalo rinkimų biuletenius užpildyti rinkėjo akivaizdoje ir pagal jo nurodymą, išsaugoti balsavimo paslaptį ir rinkėjo akivaizdoje įmesti biuletinį į balsadėžę. Komisijos nariams, rinkimų stebėtojams ir atstovams rinkimams draudžiama atlikti balsavimo veiksmus už neįgalų rinkėją.

Taigi, rinkėjų, turinčių negalią, balsavimo Seimo rinkimuose procedūra įtvirtinta Seimo rinkimų įstatyme.

Remiantis cituotomis Seimo rinkimų įstatymų nuostatomis (5 str., 66 str.), balsavimas vyksta pagal įstatyme nustatytą procedūrą, taip pat įtvirtinta, kaip turi balsuojama tais atvejais, kai asmuo dėl negalios pats negali užpildyti balsavimo biuletenio. Pagal minėtas įstatymo nuostatas, už asmenį, negalintį užpildyti rinkimų biuletenio, tai padaryti gali kitas asmuo, kuris šiuos veiksmus privalo atlikti rinkėjo akivaizdoje. Taigi galiojančio Seimo rinkimų įstatymo nuostatos užtikrina asmenims su negalia, kurie savarankiškai negali užpildyti balsavimo biuletenio, teisę lygiomis teisėmis dalyvauti balsavimo procedūrose, padedant kitam asmeniui.

Taigi, nagrinėjamu atveju nėra pagrindo teigti, jog yra (buvo) pažeidžiama pareiga (Lygių galimybių įstatymo 5 straipsnio 1 dalis) užtikrinti, kad visuose teisės aktuose būtų įtvirtintos lygios teisės ir galimybės nepaisant *inter alia* negalios.

Atkreiptinas dėmesys, jog balsavimo procedūros ypatumai, įtvirtinantys galimybę asmenims su negalia naudotis kitų asmenų pagalba balsavimo metu, reglamentuojami Seimo rinkimų įstatyme. Pažymėtina, jog lygių galimybių kontrolieriui nėra priskirta kompetencija nagrinėti įstatymų pagrįstumo ir teisėtumo klausimų, todėl šiuo atveju konstatuotina, kad tyrimo metu paaiškėjo aplinkybės dėl skunde nurodytų aplinkybių nepriskirtinumo lygių galimybių kontrolieriaus kompetencijai (Lygių galimybių įstatymo 27 str. 3 d.).

Pažymėtina, jog lygių galimybių lygių galimybių kontrolieriui pavesta kontroliuoti Lygių galimybių įstatymo bei Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo vykdymo priežiūrą. Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymu draudžiama diskriminacija išimtinai lyties pagrindu, o Lygių galimybių įstatymu draudžiama diskriminacija lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės ir religijos pagrindu. Lygių galimybių įstatyme įtvirtintas baigtinis draudžiamo diskriminavimo pagrindų sąrašas.

Lygių galimybių kontrolieriui nėra suteikta kompetencija vertinti rinkimų apylinkių bei apygardų komisijų narių elgesio balsavimo metu bei spręsti klausimų dėl galimų rinkimų procedūrų pažeidimų, nes šie klausimai nepatenka į Lygių galimybių bei Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymuose reglamentuojamų santykių sritį. Minėtus klausimus įgaliota nagrinėti VRK (Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo 3 str. 2 d.).

Kaip paaiškėjo iš tyrimo metu sukauptų duomenų, Pareiškėja apie balsavimo metu patirtus galimus apribojimus, nepatogumus yra pranešusi VRK bei šiuo klausimu yra pateiktas VRK atsakymas. Pareiškėjai išaiškintina, jog šį VRK sprendimą ji turi teisę skųsti administracinių ginčų komisijai arba administraciniam teismui.

Lygių galimybių įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punkte įtvirtinta, jog lygių galimybių kontrolierius priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai informuodamas pareiškėją, jeigu skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso lygių galimybių kontrolieriaus kompetencijai.

Pagal Lygių galimybių įstatymo 29 straipsnio 4 dalies nuostatas, jeigu skundo tyrimo metu išaiškėja šio įstatymo 27 straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, tyrimas nutraukiamas.

Taigi tyrimo metu paaiškėjus, kad skunde nurodytų aplinkybių nagrinėjimas nepriklauso lygių galimybių kontrolieriaus kompetencijai, tyrimas nutrauktinas.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, bei vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 16 straipsniu, 17 straipsniu, 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 29 straipsnio 4 dalimi,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Skundo Nr. (20)SN-164) tyrimą nutraukti, paaiškėjus, kad skunde nurodytos aplinkybės nepriklauso lygių galimybių kontrolieriaus kompetencijai.

2. Su sprendimu supažindinti Pareiškėją, VRK.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) arba apygardos administraciniam teismui.

Lygių galimybių kontrolierė

Agneta Skardžiuvienė